

IV МІЖНАРОДНА МОЛОДІЖНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ПЛАТОН МЕНІ ДРУГ,
АЛЕ ІСТИНА ДОРОЖЧА»:
досвіди і дискурси вразливості,
стійкості та відновлення на шляху
до інклюзивного суспільства**

27 березня 2026 року

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Сучавський університет імені Стефана чел Маре
Філологічний факультет
Факультет іноземних мов
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Факультет літератури та комунікаційних наук
Рада молодих вчених Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів
і молодих учених філологічного факультету

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної молодіжної конференції

**«Платон мені друг, але істина дорожча»:
досвіди і дискурси вразливості,
стійкості та відновлення на шляху
до інклюзивного суспільства**

27 березня 2026 року

ЧЕРНІВЦІ
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2026

УДК 167/168:7/9](082)
П 375

*Рекомендовано до друку Вченою радою
філологічного факультету
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
(протокол №6 від 14 травня 2025 року)*

П 375   **«Платон мені друг, але істина дорожча»:** досвіди і дискурси вразливості, стійкості та відновлення на шляху до інклюзивного суспільства: зб. матеріалів IV Міжнародної молодіжної конференції (27 березня 2026 року, м. Чернівці). За заг. ред. Тичініної А., Горохолінської І., Калинич К., Христана Н., Цівінської Ю., Руснака І. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2026. 266 с.

ISBN 978-617-8703-93-6

У Збірнику представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі сучасної гуманітаристики: філософії, літературознавства, лінгвістики, релігієзнавства, богослов'я, культурології, історії.

Для науковців, докторантів, аспірантів, студентів гуманітарних спеціальностей.

ISBN 978-617-8703-93-6

УДК 167/168:7/9](082)

** За якість і достовірність результатів дослідження
відповідальність несуть автори*

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2026

Ольга Гречешнюк

РОМАН ПОКОЛІНЬ У ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ХХІ СТОЛІТТЯ:
ПОЕТИКА ПАМ'ЯТІ ТА РЕКОНСТРУКЦІЯ ТРАВМАТИЧНОГО МИНУЛОГО 69

Anastasiia Komarnytska, Alyona Tychinina

"THE ICEBERG PRINCIPLE" AND THE "TELEGRAPHIC STYLE" AS CONVEYORS
OF TRAUMATIC EXPERIENCE IN ERNEST HEMINGWAY'S SHORT PROSE 72

Алла Сажина

ТРАНСФОРМАЦІЯ РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ:
ВІД ПРАГМАТИКИ СПОЖИВАННЯ ДО СТРАТЕГІЙ СУСПІЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ 75

Олена Веренчанська

СИМВОЛІКА СВІТЛА В ПОЕТИЧНІЙ ТВОРЧОСТІ ПАВЛА КОРОБЧУКА 77

Cristinia Plaladian, Dahmer Adam

FORMAREA COMPETENȚEI CULTURALE A ELEVILOR PRIN STUDIAREA LITERATURII
PLAIULUI NATAL ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE ȘI REZILIENTE 79

Юлія Ісапчук

ПІВНІЧНА АФРИКА ЯК ПРОСТІР ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ТРАВМ
В НЕЗАВЕРШЕНОМУ РОМАНІ ІНГЕБОРГ БАХМАН «КНИЖКА ФРАНЦИ» 81

Вікторія Макогончук

ПОСТМОДЕРНІСТСЬКА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ГОЛОКОСТУ
В РОМАНІ МАРТИНА ЕМІСА «СТРІЛА ЧАСУ, АБО ПРИРОДА ЗЛОЧИНУ» 83

Катерина Калинич

ТЕОЛОГІЧНА РЕЦЕПЦІЯ ТРАВМАТИЧНОГО НАРАТИВУ
У ФРОНТОВІЙ ЛІРИЦІ ІГОРЯ МІТРОВА 85

Валентина Чолкан

ФОЛЬКЛОРНА ДОМІНАНТА У РОМАНІ МАРІЇ КЕРМАЧ «АННА» 88

Robert Pringle, Tereza Bojanovska

SCOTTISH GAELIC: A PARADIGMATIC EXAMPLE OF VULNERABILITY,
RESILIENCE, AND RECOVERY IN THE CONTEXT OF LINGUISTIC MINORITIES 91

Тереза Бояновска

ПОРІВНЯННЯ ЧЕСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
ЯК ШЛЯХ ДО ІНКЛЮЗІЇ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я 99

Postovei Petronela

NARRATIVES OF SURVIVAL: INDIGENOUS TRAUMA
AND RECOVERY IN MARGARET VERBLE'S *CHEROKEE AMERICA* 104

Ioana-Alexandra Prisacariu

MAPPING IDENTITY: RACE, ISLAMOPHOBIA, AND OTHERNESS
IN POST-9/11 AMERICA. LAILA'S LALAMI *THE OTHER AMERICAN* 106

Niță Bianca

OTHERNESS, STRATEGIES OF RESILIENCE AND IDENTITY
IN "THE SCARLET LETTER" BY NATHANIEL HAWTHORNE 108

Наталія Нікоряк

ТЕМА ДИТЯЧОЇ ІНКЛЮЗІЇ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ КІНОМИСТЕЦТВІ 110

Катерина Дорошенко

МЕДІАПРОЄКТ «КРИМ» ЯК РЕФЛЕКСІЯ ОКУПАЦІЙНОГО СПРОТИВУ
УКРАЇНСЬКОГО ПІВОСТРОВА 114

ТЕМА ДИТЯЧОЇ ІНКЛЮЗІЇ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ КІНОМИСТЕЦТВІ

Наталія Нікоряк

Чернівецький національний університету
імені Юрія Федьковича (Україна)
n.nikoriak@chnu.edu.ua

Тема інклюзивності в сучасному українському кінематографі особливо виразно проявляється у зображенні дитячого та підліткового досвіду, адже саме в цьому віці формуються уявлення про себе, світ і власне місце в суспільстві. Українські режисери дедалі частіше звертаються до проблем соціальної вразливості, психологічної нестабільності, ізольованості, інвалідності та культурної ідентичності дітей та підлітків, створюючи багатовимірні образи, позбавлені спрощених стереотипів, охоплюючи чим раз ширший тематичний спектр. Зауважимо, що дана тематика на сьогодні яскраво представлена як в ігровому, так і в документальному українському кіно [3], як, власне, і у світовому [1].

Мовчазний простір інакшості: підліткова спільнота та механізми соціальної ізоляції. У сучасному кінопросторі знаходимо чимало фільмів, де піднімається тема тілесних обмежень, доступності, професійної та освітньої інтеграції. Важливим кроком у напрямі інклюзії дітей з особливими потребами став кримінально-драматичний фільм **«Плем'я»** (2014) сценариста та режисера Мирослава Слабошпицького, у якому головними героями є підлітки з порушеннями слуху. Стрічка не лише репрезентує замкнену спільноту, а й змушує глядача «увійти» в її світ через відсутність перекладу та звукового супроводу. Дитячий досвід тут подається не як об'єкт співчуття, а як самодостатня форма існування, що потребує розуміння й поваги. Фільм актуалізує проблему соціальної ізоляції та демонструє, наскільки вразливими можуть бути діти в умовах відсутності належної підтримки.

Фізичні обмеження та прагнення до самореалізації. У репрезентації дитячої інклюзії особливе місце посідає й спортивна драма **«Пульс»** (2021) Сергія Чеботаренка, що розповідає драматичну історію юної української легкоатлетки, яка внаслідок автомобільної аварії, майже втрачає зір. Однак дівчина не залишає спорт, а впевнено йде до своєї мети. Фільм демонструє не лише фізичні обмеження, а й психологічний тиск, недовіру з боку оточення та необхідність щоденної боротьби за власну гідність. Тут інклюзія набуває мотиваційного характеру, утверджуючи ідею рівних можливостей і соціальної підтримки для дітей з інвалідністю.

Короткометражний фільм **«Маляр»** (2022) режисера Сашка Святського також розкриває зворушливу історію професійної та людської стійкості в умовах втрати фізичних можливостей. У центрі сюжету – колорист, який раптово втрачає зір, але не готовий відмовитися від улюбленої справи, та його учень-дальтонік, колишній програміст, що за допомогою сучасних технологій допомагає наставникові залишатися в професії. Об'єднані спільними труднощами, герої поступово вчаться довіряти одне

одному й долати власні страхи – різні за формою, але подібні за глибиною переживань. Фільм утверджує ідею інклюзії як простору співпраці, взаємної підтримки та віри в потенціал людини незалежно від її фізичних обмежень, підкреслюючи, що справжня творчість народжується не лише з можливостей тіла, а й із сили духу та солідарності.

Фізична інвалідність як маркер інакшості та соціальної вразливості дитини. Короткометражний фільм **«Інклюзія в школі»** (2018), створений за сценарієм Олени Осмоловської та у режисерському прочитанні Оксани Тараненко, розгортає камерну, емоційно насичену історію підліткових почуттів і щоденних викликів інклюзивного середовища. Події відбуваються на шкільному подвір'ї після уроків, де діти, гуртуючись у шумні компанії, намагаються обійти велику калюжу, що символічно постає перешкодою на їхньому шляху. У цей простір входить хлопець на візку разом із дівчиною, між якими відчутна взаємна симпатія. Не зважаючи на здивування однокласників, хлопець рішуче садить дівчину собі на коліна й перевозить її через воду, перетворюючи буденну ситуацію на жест довіри, підтримки та внутрішньої сили. Цей епізод стає художнім утіленням ідеї інклюзії як простору рівності, взаємоповаги й емоційної близькості, де фізичні обмеження не заважають щирим почуттям і активній життєвій позиції. Стрічка делікатно акцентує на необхідності уважного ставлення до «інших» і формує у глядача емпатійне сприйняття підлітків, які живуть у незвичних обставинах, утверджуючи цінність діалогу, підтримки та людяності.

Інклюзивний наратив як стратегія подолання соціальних бар'єрів. Документальний фільм **«Ау»** (2020) режисерки Ольги Калчугіної є проникливою хронікою повсякденного життя двох українських родин, у яких виховуються діти з аутизмом і які мешкають у різних країнах – в Україні та в Італії, зберігаючи постійний зв'язок і взаємну підтримку. Знімальна група тривалий час жила разом із героями у їхніх квартирах, майже зливаючись із домашнім простором і стаючи «невидимою», що дало змогу зафіксувати найінтимніші моменти життя – від нічних тривог до буденних радощів. Камера супроводжує дітей і батьків удома, у школі, на вулиці, в транспорті, у спортивній залі, відкриваючи глядачеві реальний, неідеалізований світ родин, які щодня долають соціальні бар'єри й емоційні труднощі. Фільм формує глибоко інклюзивний простір співпереживання, демонструючи аутизм не як «відхилення», а як особливий спосіб сприйняття світу, що потребує розуміння, терпіння й любові, та утверджує цінність підтримки, відкритого діалогу й прийняття в сучасному суспільстві.

Самоідентифікація підлітків у шкільному соціокультурному просторі. Показовим прикладом цієї теми є автобіографічна драма **«Стоп-Земля»** (2021) сценаристки та режисерки Катерини Горностай. Тут підлітки постають як особистості з власними страхами, сумнівами й емоційними кризами. На прикладі образу 16-річної старшокласниці Маші показано непростий шлях напруженої шкільної буденності. Стрічка зосереджується на внутрішньому світі школярів, їхніх переживаннях,

невпевненості, проблемах самоідентифікації та соціальної адаптації, тим самим формуючи інклюзивний простір для осмислення психоемоційного стану молоді. Інклюзивність тут реалізується через делікатну мову, документальну стилістику та залучення непрофесійних акторів, що робить образи максимально автентичними.

Дитинство в умовах психоемоційної нестабільності родини. Документальний фільм **«Тато мамин брат»** (2018) режисера Вадима Ількова постає своєрідним інтимним сімейним портретом Анатолія Белова, показуючи непростий період його життя: божественний співак і художник несподівано бере на себе відповідальність за виховання п'ятирічної племінниці через погіршення психічного стану її матері. Камера фіксує щоденне балансування героя між двома світами – дитячою реальністю з казками на ніч, іграми та турботою і дорослим простором провокативного мистецтва, творчих пошуків та бурхливого нічного життя. У цьому напруженому поєднанні особистого й соціального розкривається складний процес формування нової батьківської ідентичності, побудованої на любові, відповідальності й самопожертві. Стрічка делікатно порушує тему психічного здоров'я, родинної підтримки та нестандартних моделей виховання, створюючи інклюзивний простір розуміння для дітей, які опиняються в нестабільних життєвих обставинах, і підкреслюючи цінність емоційної присутності дорослого у формуванні безпечного дитячого світу. Часткову варіативність даної тематики та «образ покинутої дитини» представлено й у короткометражному ігровому фільмі **«Сни Едіпа»** (2016) сценаристки та режисерки Олени Єфіменко [2].

Війна як виклик інклюзивності. Важливим аспектом інклюзивного підходу є також відображення дітей, які переживають травматичний досвід війни та вимушеного переселення. У драматичному фільмі **«Додому»** (2019) Нарімана Алієва образ сина-підлітка розкривається крізь призму втрати, культурної дезорієнтації та пошуку власної ідентичності. Дитина тут постає як носій травматичної пам'яті, що потребує не лише матеріальної, а й емоційної підтримки. Через цей образ українське кіно привертає увагу до проблем дітей, які опинилися в умовах війни, міграції та культурного розриву.

Таким чином, сучасний український кінематограф дедалі активніше формує інклюзивний образ дитинства як складного, багатовимірного й уразливого періоду життя. Діти й підлітки в нових стрічках постають не як другорядні персонажі або символи «світлого майбутнього», а як повноцінні суб'єкти зі своїми страхами, прагненнями та правом на голос. Інклюзія реалізується через репрезентацію різних типів досвіду – фізичного, психологічного, соціального, культурного – та через відмову від спрощених схем зображення. У такий спосіб українське кіно сприяє формуванню культури емпатії, толерантності та відповідальності за майбутні покоління, перетворюючи тему дитинства на важливий простір суспільного діалогу.

Список використаних джерел

1. Землянська А.В. (2024). Образ людини з особливими потребами в сучасній кіноіндустрії. Вихід за межі: інклюзивна література як голос «іншого»: матеріали міжнародної наукової конференції (26-27.09.2024 р.). Запоріжжя : БДПУ, с. 47-50.
2. Нікоряк Н.В. (2025). «Сни Едіпа» (2016): сучасна кінорецепція античного міфу про Едіпа. *Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*, № 7(37), с. 598-608.
3. Сушко Є. Українські фільми, які торкаються теми інклюзії. Лірум, 25.10.2024. <https://liroom.com.ua/films/inclusion/>

Наукове видання

«Платон мені друг, але істина дорожча»:
між вірністю пам'яті та пошуком істини

Матеріали III Міжнародної молодіжної конференції

За загальною редакцією:

Тичініної Альони Романівни
Горохолінської Ірини Володимирівної
Калинич Катерини Федорівни
Цівінської Юлії Вячеславівни
Христана Назарія Михайловича
Руснака Ігоря Геннадійовича

Дизайн та верстка

Юліанна Віщак

Підписано до друку 30.08.2026. Формат 60х84/16
Папір офсетний. Електронне видання.
Умов.-друк. арк. 15,0. Обл.-вид. арк. 15,3. Зам. 3-007.
Видавництво Чернівецького національного університету
58012, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2
e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №891 від 08.04.2002